

TRŽIŠKI VESTNIK

Leto III.

Tržič, dne 5. avgusta 1954

St. 15-18

5. avgust

dan, katerega se spominja sleherni prebivalec tržiške občine z največjim spoštovanjem

Spet se je približal dan, ki je v zgodovini vsega dosedanjega revolucionarnega pokreta zapisan z zlatimi črkami. To je dan, ki nas je združil v eno samo misel: ovreči okove desetletnega suženjstva in se spoprijeti z voljo in srčnostjo proti izkoreninjanju, zatiranju in zaslužnjevanju.

Leto 1941 je prineslo vsem jugoslov. narodom in vzporedno s tem tudi neposredni tržiški okolici ono, kar je sleherni že precej časa s strahom in nezaupanjem pričakoval. Naša država je bila pregažena od krvi željnih fašističnih hord, ki so hotele zdrobiti v prah vse, kar ni bilo predano njihovim željam. Ze v prvih mesecih nastitva pa se je v poštenih državljanih, med katerimi je bilo tudi veliko Tržičanov, vzbudila čista ljubezen do svojega obstoja in do ohranitve svoje neodvisnosti ter do ločevanja vseh dotedanjih revolucionarnih bojov. Njih ni mogla zadržati nobena stvar več, temveč so zgrabili za orožje in odšli v svobodne gozdove, da se tam zberejo in prično neenak boj s fašistično zverjo.

Ze meseca julija so se v prazninih tržiških planinah zbirali borci iz Tržiča, tržiške okolice in Kranja ter formirali prvo partizansko skupinico. V koči Pod Storžičem so imeli prijeten drugi dom, kateri jih je varoval pred zatiranjem. Ze so se začele prve akcije in tako je sovražnik začutil, da mu tudi prebivalci tržiške okolice niso več naklonjeni, temveč nasprotno, da dobivajo od njihove strani že upor, ki jim je narekoval resnih pomislekov. Sami niso mogli priti tem partizanom do živega, toda našla se je garjeva ovca, ki je za krvavi denar prodala gestapovcem mlada življenje tržiških prvoborcev, ki so s pesmijo na umirajočih ustnicah pozivali k neizprosnni borbi proti vsem in vsakomur, ki ni za svobodno in pošteno življenje v lastni domovini.

Ta njihova pesem pa ni ostala nepozabljena. Njihova kri, ki je prepojila tisti sveti kraj, je vpila po maščevanju. Tržič in njegova okolica sta se začela prebujati in tako so gozdovi po tem pokolju v okolici Tržiča začeli iz dneva v dan bolj oživ-

ljati. Začele so se formirati prve edinice — tržiška četa, kranjska četa, katere so še pozneje združile v odred in tako je nastal prav v teh dneh splošen širši upor proti okupatorju. Tržiški okoliš je oživel in zadal okupatorju nemalo strahu. Prvi tržiški partizani pa so za svoje junaško delovanje in pripravljanje celotnega teritorija dobili tudi od vseh občanov nepozabno

sin ali hči spominjal slavnih dni, nepozabnih v naši zgodovini.

Delovni ljudje tržiške občine! Naj vam bo ta dan ponoven dokaz, kako se z vztrajnostjo, trdno voljo in neizprosnno borbo za pravice delavca ustvari resnično pošteno življenje. Vaša večdesetletna borba za lastni obstoj je poplačana danes, lko se pred

Maršal Tito v Mliništu septembra 1942

priznanje, kajti 5. avgust so predstavniki prebivalstva proglasili za svoj praznik, za dan, katerega se bo sleherni borec, delavec, sleherna mati in žena,

delovne ljudi postavljajo vedno nove in nove naloge, je treba borbo nadaljevati, kajti žrtve za ustvaritev socializma pod plaščem svobode in neodvisnosti

se nadaljujejo, toda v zavesti, da gremo vedno bliže k zmagi socializma.

Zene in matere! Naj vam bo tudi v bodoče vaše sodelovanje pri jurejanju vseh družbenih nalog edina vzpodbuda prav dejstvo, da ste bile med tistimi, ki ste morale doprinesiti veliko žrtev in darovati morda tudi svoje najdražje v ponos. Neprestano nadaljujte poslanstvo pravega vzgojitelja mladega rodu, ki bo znal ceniti vse pridobitve naše krvave borbe. V svobodni domovini se počutite sproščene v zavesti, da ste tudi danes med prvimi, ki pomagate pri naših skupnih naporih, ki jih vlagamo v vse, kar nas vodi k zaželenemu cilju.

Mladina in pionirji! Na vas je ležeče, koliko boste v prihodnosti s svojim delom prispevati k izvrševanju vseh tistih nalog, katere se danes postavljajo pred vsakega delovnega človeka. Iz dneva v dan izpopolnjujte svoje znanje pri učenju in spoznavanju naše velike revolucionarne borbe. Na vas se bo gradilo še veliko, zato je treba trdne volje, katero pa boste dobili le v vzgledih naših prvoborcev — partizanov in borcev za socialistično graditev naše ljudske oblasti.

Partizani, partizanke! Vam je posvečen ta praznik, vam in vsem tistim aktivistom, kateri so nesebično in brez bojazni sprejeli sleherno žrtev, da bi se čimprej osvobodili vseh okov in zatiranja. Ne popustite v vašem delu, temveč še naprej s tako zavestjo in predanostjo pomagate pri naših skupnih prizadevanjih.

Ko se v teh dneh pred nami razvijajo programi neštetihi kulturnih, športnih in političnih prireditev, se pričakuje od slehernega prebivalca naše občine, da bo z zavestjo sodeloval in tako dokazal, da je ta dan v resnici njegov praznik, da se tega dne ne sme nikoli pozabiti in da je ta dan v resnici prelomnica k ustvaritvi novega življenja za slehernega delovnega človeka in poštenega državljan naše delovne skupnosti.

Naj živi 5. avgust, dan delovnih ljudi tržiške občine!

Cerar Lovro

Vsemu delovnemu ljudstvu tržiške
čestita k občinskemu prazniku
5. avgusta

Uredništvo in uprava
„Tržiškega vestnika“

PROGRAM PRAZNOVANJA:**NEDELJA — 1. AVGUSTA 1954**

- ob 11.00 uri Mednarodne gorske avto-moto dirke na Ljubelj v izvedbi Avto-moto društva Tržič
- ob 16.00 uri Pričetek velike veselice na tržnici LOMO. Prireja AMD Tržič
- ob 19.00 uri Razdelitev nagrad in častnih diplom tekmovalcem, nato pa bodo zabavali na veseličnem prostoru tudi veseli Tržičani v besedi, pesmi in glasbi. Izvajajo člani DPD Svoboda Tržič

PONEDELJEK — 2. AVGUSTA 1954

- ob 15.30 uri Začetek nagradnega strelskega tekmovanja z vojaško puško in pištolo za posameznike in ekipe na strelišču SD „Stefa A. — Kostje“ Tržič (na cimpru)
- ob 16.00 uri Pokalno lahkoatletsko tekmovanje v peteroboju za ekipe društev, organizacij in delovnih kolektivov
- ob 17.00 uri Jugoslovanski dokumentarni film v kino dvorani za mladino
- ob 20.00 uri Jugoslovanski dokumentarni film v kino dvorani za ostalo občinstvo

TOREK — 3. AVGUSTA 1954

- ob 15.30 uri Nadaljevanje nagradnega strelskega tekmovanja
- ob 16.00 uri Nadaljevanje lahkoatletskega pokalnega tekmovanja
- ob 20.00 uri Pokalni ekipni šahovski brzoturnir v dvorani „RUNO“, katerega prireja SK Tržič

SREDA — 4. AVGUSTA 1954

- ob 15.30 uri Nadaljevanje nagradnega strelskega tekmovanja
- ob 19.00 uri Promenadni koncert godbe na pihala DPD „Svoboda“ Tržič, na Trgu svobode
- ob 20.30 uri Propagandni taborni večer tabornikov Rodu „Severne meje“ na planoti pod Kokovnico

ČETRTEK — 5. AVGUSTA 1954

- ob 10.00 uri Otvoritev razstave NOV v dvorani Svobode
- ob 15.00 uri Pokalni nogometni turnir
- ob 15.30 uri Nadaljevanje nagradnega strelskega tekmovanja
- ob 16.00 uri Otvoritev otroškega igrišča
- ob 20.00 uri Slavnostna akademija DPD „Svoboda“ na dvorišču LOMO

PETEK — 6. AVGUSTA 1954

- ob 15.30 uri Nadaljevanje nagradnega strelskega tekmovanja
- ob 17.00 uri Plezalne vaje SPD Tržič na Cankarjevi cesti pri Dovžanu
- ob 20.00 uri Telovadna akademija TVD Partizan, v domu „Partizana“.

SOBOTA — 7. AVGUSTA 1954

- ob 15.30 uri Zadnji dan nagradnega strelskega tekmovanja
- ob 16.00 uri Odhod partizanskih patrol pod Storžič
- ob 18.00 uri Razglasitev strelskega tekmovanja v domu strelcev in razdelitev nagrad
- ob 20.30 uri Kulturna prireditev „Sen kresne noči“ v izvedbi DPD „Svobode“ Tržič
- ob 21.00 uri Zažiganje kresov in bengaličnega ognja, spuščanje raket streljanje z možnarji in propagandno streljanje s svetlečimi metki v osvetljene metke na strelišču

NEDELJA — 8. AVGUSTA 1954

- ob 5.00 uri Budnica
- ob 7.00 uri Zbor partizanskih patrol na Trgu svobode
- ob 7.30 uri Polaganje vencev na partizanskem pokopališču in na grobovih talcev
- ob 8.30 uri Odhod partizanskih patrol k spomeniku pod Ljubeljem
- ob 10.30 uri Slavnostna seja LOMO v novem gostišču pod Ljubeljem
- ob 11.00 uri Sprejem partizanskih patrol
- ob 11.30 uri Slavnostno odkritje spomenika in pozdrav gostov v taborišču pod Ljubeljem. Sodelujejo pevci in godba DPD „Svoboda“ Tržič

V slučaju slabega vremena bodo vse kulturne prireditve v kino dvorani Po svečanostih ljudsko rajanje v vseh gostinskih obratih v Tržiču

VABI LOMO TRŽIČ

Nagradno streljanje v počastitev občinskega praznika

V celotedenskem programu proslave letošnjega občinskega praznika bo sodelovala tudi naša strelska družina.

Ta praznik, ki nas spominja težkih dni okupacije, narodno-osvobodilne borbe, nas spominja na naše prvorce ter na upor zavednega tržiškega ljudstva proti okupatorju, bo naša družina počastila s celotedenskim strelskim tekmovanjem.

Praznovanje našega občinskega praznika bo znak odločne pripravljenosti, slediti veliki revolucionarni borbi naših narodov. Naša oddolžitev vsem žrtvam te neenake borbe naj bo stalna pripravljenost, braniti to, za kar so oni darovali svoja življenja. Stalno ogrožanje naših meja in mirne graditve socializma nam narekuje, da moramo usposobiti vsakega državljanin, da bo lahko z orožjem v rokah branil svojo svobodo in neodvisnost. In prav to je naloga naše strelske družine.

Naša NOB je prepričljivo dokazala, da v vojni ne odloča samo tehnika, ampak predvsem človek. Zmaga ali poraz sta odvisna torej od človeka-borca, njegovih moralno-političnih kvalitete ter odločnosti in volje.

Znati dobro ravnati z orožjem in z vsakim strelom gotovo zadeti, — to želi naša družina vsakemu svojemu članu, pa ne samo njim, pač pa slehernemu Tržičanu, slehernemu našemu občanu. Tudi tekmovanje, ki ga prireja naša strelska družina ob letošnjem občinskem prazniku, ima prav ta namen: zjeti čimveč ljudi v svoj delokrog ter v njih vzbuditi veselje do strelskega športa in jih usposobiti v dobre strelce.

Zato vas vabimo, da se tega celotedenskega strelskega tekmovanja množično udeležite, ne glede na to, ali ste že kdaj streljali, ali ne. Streljalo se bo z vojaško puško iz letečega položaja na 200 m, z vojaško pištolo na 50 m in iz stoječega položaja z zračno puško na 10 metrov razdalje. Da bi pa bilo tekmovanje čim uspešnejše, je odbor strelske družine poskrbel za izredno lepo število praktičnih nagrad, katerih je za vse tri discipline pripravil okrog stotdeset.

To veliko nagradno tekmovanje z vojaško puško in pištolo ter z zračno puško bo

vsak dan od ponedeljka 2. avgusta do sobote 7. avgusta od 15.30 ure dalje na strelišču na Cimpru.

Razglasitev rezultatov in razdelitev nagrad bo zadnji dan tekmovanja, t. j. 7. avgusta 1954 ob 19.00 uri na strelišču, nato pa bo nočno streljanje s svetilnimi naboji.

*Vsemu delovnemu ljudstvu tržiške občine čestita
k občinskemu prazniku 5. avgustu*

Turistično društvo v Tržiču

Te velikih dni boja za naše lepše življenje (Drobci iz gradiva tržiškega muzeja NOV)

Ze dolgo časa pričakuje Tržič svoj muzej. O muzeju je bilo že veliko govora, premišljevanja, razpravljanja po nešteti vprašanjih, vendar do realizacije do sedaj še ni prišlo. Manjkajo samo prostori, kjer ni se muzej manifestiral z bogatim materialom, ki ga ima.

Ena od glavnih vej muzeja v Tržiču je muzej NOV. Ker, kakor je že rečeno, Muzejsko društvo nima na razpolago svojih prostorov, se mora, upajmo da edino za letos, omejiti zgolj na razstavo, ki naj prikaže dokumente iz narodno osvobodilne borbe. Kako velikega pomena za vse je ta zbrani material iz let nacistične okupacije, menda ni treba posebej poudarjati, saj so v njem zbrani dokumenti naporov, trpljenja, borbe, predanosti, neklonljive zavesti, vzvišenih mučenikov naše lepe, mlade socialistične domovine.

V ilustracijo zbranega materiala prinašamo nekaj vrstic poverjenika za agitprop pri okrajnem odboru OF Tržič iz leta 1944.

Ive Šubic: Juriš! Juriš!

...Položaj 17. 9. 1944.

V teku treh dni je okupator enkrat zopet motil naše delo in poslal 14. t. m. 20 mož — orožnikov proti Lomu, da bi držali zasede. Edinice II. bataljona, 15 mož po številu, pa so se ravno takrat mudile v sami vasi. Ko so bili obveščeni, so se postavili v zasede in ko so se Švabi približali, so udarili po njih. Ranili so enega, ki je kmalu po prevozu umrl. Ostali so se spustili v divji beg.

Isti dan je ves I. bataljon K. O. naredil velikopotezno akcijo v Tržiču v tovarni »Peko«, kjer so brez kakega strela pobrali okrog 800 gojzeric...

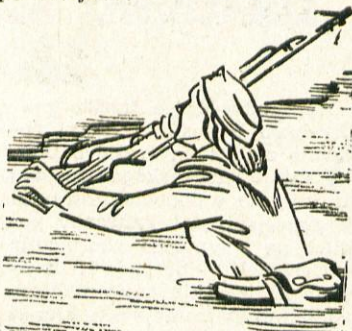

France Slana: Izvidnik

...Položaj 23. 9. 1944.

Najgrše so naredili belogardisti z Zakrškrom Ivanom in Mlakarjem, nočnim čuvajem pri »Peko«. Zakrška so prišli aretirati, ko je še spal. Našli so pri njem nahrbtnik s popolno opremo in nekim dopisom od OF. Pravijo, da je bil poziv in bratovo pismo, v katerem mu sporoča, da pride v sredo popoldne do »Zegnanega studenca« pri Sv. Neži, kjer ga bo on čakal. Vlekli so ga tja in ga močno pretepli, prerezali vrat in ustrelili v glavo. Tam so ga pustili ležati in rekli: »No, sedaj pa le čakaj brata!«

Mlakarja so vlekli v Debečev kamnolom v Pristavi in ga tam ustrelili. V njegovi nočni omariči so dobili najnovejša radio poročila in mogoče še kaj drugega, kar se še ne ve točno. Pravijo da so ga ustrelili vsled tega, ker se ni postavil v bran gošarjem, ko so prišli v tovarno po čevlje...

Dore Klemenčič-Maj: Čez reko

...Položaj 6. 10. 1944.

Dne 2. 10. so bile v mestu zopet aretacije. Belogardisti so aretirali Ahačič Frančko, Engelsberger Marijo, Košir Mimi in dve Sajovičevi s kolodvora. Odpeljali so jih v Kranj. Pravtako so odpeljali v Kranj eno dekletje iz Leš, nekega Koštruna od Sv. Neže in še štiri druge, katerih imena pa nam niso znana. Pri prvih dveh so dobili pisma OF, ko sta jih nesli v Tržič, za ostale se pa ne ve, kaj so hoteli od njih. Za Markeljstvo Cito vemo, da so jo pretepli na orožniški postaji v Tržiču, padla je v roke Samcu — Perko Mihu. Ima še otroka pri sebi in ko je zdravnik dejal, da to slabo vpliva na njo, da ji lahko udari na možgane, je Samec dejal, da naj ji kar udari na možgane, ker jo ni prav nič škoda...

Ive Šubic: Bombaš

...Položaj 27. 10. 1944.

V sredo dne 25. 10. 1944. so naši borci že ob pol petih zjutraj zasedli položaj v svesti, da bodo Švabi sigurno prišli. Švabi so krenili iz Tržiča ob četrta na osem. Naši so jih pustili blizu ter jih našli 28. Čakali so jih do pol devetih, ker so Švabi hodili zelo počasi. Štirinajst se jih je vsedlo na kup kakih sto metrov pod vrhom. Ko so jih naši opazili, je padlo povečje za udar. Vsi naenkrat so otvorili ogenj nanje. Švabi so popadali ter se valili po bregu. Iskali so zaklonišče. Takoj so

letele rakete za pomoč, 34 Švabov se je spustilo v tek proti kraju, kjer je pokalo. S seboj so imeli tudi dve mli. Kakor hitro so Švabi dobili zaklonišče, so začeli nažigati iz pušk, mitraljezov in bacačev. Mitraljezi so peli smrtno pesem, vmes pa so padali posamezni puškini streli. Naši so jim tako močno odgovarjali, da so Švabi utihnili. Borba je trajala pol ure. Kmalu v začetku se je slišalo rjovenje in tuljenje Švaba, ki je bil ranjen. Tulil je ko nor. Naš tovariš Silni, načelnik OK. NZ — Tržič je bil na položaju in oddal nekaj strelav. Ko je pri polnjenju prenehal s streljanjem, je bil zadet. Kroga mu je šla kakih 15 cm pod kožo. Moral se je umakniti. Ko so naši tovariši opazili, da se bliža pomoč, so se umaknili, sicer bi jim Švabi prišli za hrbet. Meščani so tekli na trg in vsi so gledali proti kraju, kjer se je odigravala borba... Švabi so se ob 12. uri umaknili v strelcih nazaj, nekaj po poti, ki pelje od Završnika nazaj v mesto, nekaj pa nekoliko naprej pod potjo. Bili so zelo zakačeni in od same jeze niso vedeli kaj bi naredili. Rešilni avto je prišel trikrat iz mesta. Ranjene in mrtve so Nemci vlekli kar na hojevih vejah po bregu. Vseh Švabov se je vrnilo po pripovedovanju ljudi, okrog 40, v borbo pa jih je šlo s pomočjo vred 62. Po prvih vesteh, ki smo jih dobili iz ne preveč točnih virov, so imeli Švabi dva mrtva in dva ranjena...

F. Slana: Izvidnik

NAŠI SLAVNI PADLI BORCI NOV

Milan Našič

Milan Našič je bil rojen dne 10. marca 1913. leta v Tržiču. V družini je bilo sedem otrok. Oče je bil čevljar. Milan je delal pri njem.

V NOB je vstopil decembra 1941. leta. V začetku je bil v okolici Tržiča, oktobra 1942. pa je odšel na Dolenjsko. Bil je v Dolenjskem odredu, kasneje v Prešernovi brigadi. V tej brigadi je zaradi sposobnosti in borbenosti napredoval od borca

do namestnika komandanta brigade in kasneje komandanta brigade. Dva dni pred smrtjo je bil imenovan za komandanta brigade. Zaradi prerane smrti te funkcije ni opravljal. 15. avgusta 1943 je padel zadet od italijanske krogle. Borci so ga prinesli v svoje taborišče. Njemu v spomin je peresa nevešča, a puške navajena partizanska rocka napisala takrat naslednje stih:

Skopali grob smo brez lopate,
z rokami zgrebli smo zemljo.
Dočakal nisi nade zlate,
usoda strla hrabro je roko.

Na Krimu nema je gomila,
pod njo leži mlad partizan.
Ga laška kroglja je zlomila,
ko bližal se svobode dan.

Tovariši, naj kri prelita
namestnika ne bo zaman!
»Bo osveta zmagovita«,
prisežemo na šmarni dan.

Blaž Ostrovhar

Njegov oče, brata Stanko in Danči so bili ustreljeni kot tanci na Čegelšah. Ostala družina je bila preseljena v Nemčijo, izvzemši brata Karla, ki je šel z Milanom skupaj v NOB in je danes rezervni oficir JLA.

... Položaj 6. 11. 1944.

Dne 2. 11. 1944 je šla orožniška patrolja iz mesta proti Trajbahu. Med potjo so videli mladega fanta, ki je lovil ribe. Rekli so, da je bil partizan in otvorili so nanj ogenj. Bil je mrtev. Ubili so dečka nemške naseljene družine, ki stanuje v župnišči v Kovorju. Star je bil štirinajst let. Njegova mama je javno na cesti zmerjala Nemce in rekla: Partizani hodijo neprestano okoli in še niso ustrelili svojih ljudi, to delate samo vi! Kakor se je izvedelo, sedaj hočejo Nemci to stvar podtakniti partizanom.

*

... Položaj 16. 11. 1944.

Drzna akcija v mestu Trzinu. Trije tovariši iz II. bataljona K.O. so dne 14. 11. 1944 obiskali Predilnico in tkalnico v Trzinu in pobrali denar. Akcija je bila izvršena ob delem dnevu 400 m od glavne policijske postojanke. Nihče od uradnikov BP, ki so bili navzoči ob tej priliki, si ni upal črhniti in ne premakniti. Kaj takega si niti misliti niso mogli, da bi si naši tovariši upali ob belem dnevu tako blizu postojanke priti v tovarno. Čeprav imajo skoro vsi samokres, za kar pa naši tovariši niso vedeli, se niso upali postaviti v bran...

Fr. Slana: Čez vodo

... Položaj 25. 11. 1944.

V zadnjih dneh se je odigrala ena največjih bitk, kar so jih poznali prebivalci vasi Lom.

Tako so dne 22. 11. 1944 zjutraj prišli beli, misleč, da bodo

Dore Klemenčič-Maj: Mrtva mamica

sami obračunali z našo hrabro NOV. Seveda so že na poti dobili pozdrav in so takoj tekli nazaj v dolino prosit pomoči. Prišli so drugič, vendar so se tudi to pot opekli. Po daljši borbi so jo morali popihati, tako da so vsi premočeni pritekli v dolino. Še enkrat so jo manjili in zopet s pomočjo. Vsen je bilo že okrog 200. Med njimi so bili Rusi, policisti, orožniki in domobranci. Prišli so nekoliko višje, toda naš ogenj iz vseh vrst orožja jih je nagnal nazaj odkoder so prišli. Na svojem pohodu so pokazali svojo pravo sliko. Kradli so povsod, kamor so prišli... Ljudstvo govori o 25 do 30 mrtvih z onimi, katere

smo mi ujeli. Mrliče so Svabi zvečer nakladali na avto na Slapu pred gostilno Krvin. Seveda niso pustili blizu nikogar, ki bi mogel ugotoviti koliko je bilo žrtev...

*

... Položaj 28. 12. 1944.

Vsi okupatorjevi poizkusi in nasilstva naših domačih izdajcev ne morejo odvrniti naše mladine od naroda, kateremu pripada. Tržiška mladina je na poseben način podčrtala svojo pripadnost domovini in voditelju maršalu Titu s tem, da je poklonila borcem II. bataljona KO slovensko zastavo...

To je samo nekaj vrstic velike in slavne preteklosti naše borbe za lepše življenje delovnih ljudi tako Trziča, kakor cele Jugoslavije.

France Slana: Talec

Javna zahvala

V ponedeljek 26. julija so se vrnile z letovanja v Smihelu tržiške partizanske sirote. Zdravi in srečni so otroci preživeli tri tedne na svežem zraku ob različni hrani in skrbnem nadzorstvu.

Vsem, ki so naši partizanski deci pripomogli do tega velikega užitka, se iz vsega srca najtopleje zahvaljujemo! Posebej moramo še poudariti skrb za naše otroke tovarišev Drobniča in Gvida ter tovarišice Marice Globočnikove in njenih pomočnic. Zahvaljujemo se tudi vsem vodičem!

Vse partizanske matere

Premagala sem strah!

Mislím, da sem redkokdaj živela tak strah, kot prvo noč v partizanih. Morda tedaj, ko sem komaj vrgla med steklenice debel zavitek plakatov in so v istem trenutku vstopili nemški orožniki. Govorili so z menoj samo nekaj minut. Toda zame so bile neskončno dolge. Srce mi je butalo tako, da sem bila prepričana, da ga slišijo. Bila sem se tudi nekoč na trošilni akciji...

Tisto jutro, ko sem pobegnila v partizane, se je že s strahom pričelo. Iz postelje me je vrgla novica: »Iščejo te! Čez pet minut sem bila že na begu skozi vrtove na Fabriko in od tam v rešilni gozd med partizane. Ženske, ki so me na Fabriki videli, so se mi sočutno nasmihale. — »Srečno pot, tovarišica! Vrni se živa in zdrava, ko bo svoboda!«

Tisti dan je bila v Trzinu velika racija Nemcev in belih.

Sprejem v partizanih je bil prisrčen, saj so bili med njimi, kamor sem prišla, sami prijatelji in dobri tovariši. Moj prvi občutek med njimi je bila hvaležnost. »Glej, s Teboj bodo delili hrano, skrbeli bodo zate, čuvali Te bodo«, sem si rekla. Anžičmanova mama je bila kuharica in gospodinja. Take dobre juhe še nisem nikdar jedla kot tisti prvi dan v partizanih. Čeprav me je jutranji strah grabil za grlo, sem jo z užitkom jedla.

Z nočjo je prispelo še nekaj tovarišev. V čevljarški kočici nas je bila na temnem zbrana precejšnja družina. Po večerji smo obsedeli ob petrolejki. Kmalu je zadonela pesem: »Svoboda je zlata, svoboda je vse«. Nik-

dar je še nisem slišala dotlej. Presunila me je s svojo veliko nepopisno resnico. Pesem za pesmijo je ubrano polnila prostor. Bil je to še nov, nepoznan svet, poln čara zvestobe.

Polegli smo. Nekateri po tlen, drugi po klopeh in na pogradu. Ležala sem v skrajnem kotičku pograda. Nad menoj je bila poševna streha, ki se je prav nad mojo glavo znižala do tal zunaj kočice. Če bi samo malo privzdignila glavo, bi z nosom zadela ob strop.

Nastala je tišina. Skozi majhno okence je v kočico lila mesečina. Vse je spalo. Samo moje vznemirjeno srce ni našlo počitka. Preveč sem bila pod vtisi novega življenja in novih nevarnosti. Fantazija mi je slikala grozljive prizore. V duhu sem videla Nemce, ki od vseh strani obkoljujejo kočico. Široko odprtih oči sem strmela v premikajoče se sence.

Tedaj je tik nad menoj na strehi nekaj zaškrbilo. Srce

mi je v trenutku divje udarilo. Otrpnila sem v napetem prisluškovanju. Škrbljanje je utihnilo, pa se spet ponovilo ob mojem ušesu, potem na večih mestih. V nočni tišini se je slišalo vse strašno grozeče. Mislím, da so bile gozdne miške, ali druge živalce, ki hodijo ponoči po hrano. Toda tedaj me je bilo strah, strašno strah. Končno se je zaskvitl dan. Neznani šumi so utihnil. Noč je bila nepopisno dolga.

Zjutraj sem tov. Vinku Udetu pripovedovala o svojih nočnih strahovih. Veselo se je zasmjal: »Saj smo tudi mi preživljali podobne reči, a sedaj smo ze stari, izkušeni gadje. Ne boj se, Neva, hitro se boš privadila!«

Res je bilo tako. Čez tri dni sem že dobro razlikovala škrbljanje gozdnih živalic in vedela, da mi ne grozi nobena nevarnost.

Niti tedaj, ko so regljale nemške strojnice, se nisem tako bala, kot tisto prvo, nepozabno noč. J. Z.

Stanje kulturno-prosvetne dejavnosti na območju občine Tržič

Tržič kot sedež večje upravno gospodarske enote ima med drugim tudi nalogo, da postane kulturno prosvetno središče za svoje območje. Da trenutno to že je, ne bi mogel trditi. Temu pa ni kriv LOMO ali pa ljudje, ki so po svojem poklicu, izobrazbi ali sposobnostih dolžni skrbeti za kulturni dvig občine, temveč so temu krive objektivne težave. Občina Tržič v svojem dosedanjem obsegu obstaja komaj tri leta in je nastala poleg mesta Tržiča iz petih bivših KLO-jev. Vsi ti ljudski odbori, gospodarsko šibki, čeprav teritorialno majhni vendar razbiti, z majhnim številom ljudi, ki bi imeli voljo in sposobnosti za kulturno prosvetno udejstvovanje, niso mogli razviti v svojem območju kake posebne kulturno-prosvetne dejavnosti. Poleg tega pa so pogoste spremembe v obliki in načinu, prav za prav v iskanju glavne vsebine dela v prosvetnih društvih od l. 1945. dalje delo bolj zavirale kot pa pospeševale. Prešli smo od raznih izobraževalnih svetov, SKUD, IZUD itd. do delavsko prosvetnih društev Svoboda, katere so šele dobile svoj pravi smoter in način dela. Kolikšno kulturno prosvetno delo pa Svoboda danes opravlja v Tržiču, pa je razvidno iz njenega posebnega poročila. Polno zaživeti je mogla šele takrat, ko je dobila svojo dvorano.

V okolici pa se stanje še ni spremenilo. V ilustraciji — v Lešah je prosvetna dvorana v napol prezidanem stanju, v Lomu je miniaturni oderček v šol. kleti, v Podljubelju igrajo od časa do časa v gostilniškem pa-

viljonu itd. V vseh teh vaseh obstajajo vsaj po imenu knjižnice, katerih vsaka ima ca 100 do 150 knjig. Govoriti o resnični dejavnosti teh društev ni mogoče, toda zanimivo je, da kljub vsem težavam ta društva niso zamrla, ostajajo in od časa do časa v še tako primitivni prireditvi le pride na dan želja po nečem lepšem in višjem, po kulturi.

Marsikdo bi iz tega kratko zaključil, podprimo prosvetna društva na vasi. Da! Toda — če govorimo o zblizanju vasi z mestom, o splošnem dvigu kulturne ravni, pomislimo, ali je mogoče recimo v Lomu, Lešah itd., tudi če zgradimo dvorane in založimo knjižnice, ustvariti resnično kulturno središče brez ljudi, ki bi to zmogli izvesti? Ali bi ne bilo bolj hasnivo dati Tržiču (Svobodi) — pa ne da bi bili centralisti — več materialnih sredstev, tako da postane resnično žarišče kulture in prosvete tudi po kvaliteti, okolici nam pa zmanjšati dveurno hojo tja in nazaj z 20 minutno voznjo s ceninim vozilom tako, da bi obisk koncerta, drame ali predavanja v Tržiču ne pomenil za nobenega okoličana problem?

Morda bo koga zanimalo, koliko političnih, kulturnih in športnih organizacij je na območju trziške občine? Organizacij ZK je 6, SZDL 20, kulturnih in vzgojnih društev je 14, športnih, planinskih, narodno obrambnih 14, gasilskih 13, ostalih 5. Skupno torej 82. Sem bi lahko pristeli še vse šole, ki jih je 11.

Po vsem tem sodeč, bi rekli, da mora biti na območju naše občine kulturno prosvetno izživ-

ljanje sila razgibano. Žal se s tem ne moremo pohvaliti. Neko-liko krivde za nedelavnost je v slabih materialnih pogojih, precej v nezainteresiranosti ljudi, v raztresenju sposobnih ljudi v velikem številu društev in končno v spremenjenem tempu življenja, kateremu odgovarjata ie kino in radio ter seveda senzacionalni šport. Kljub vsemu pa nekatera društva kot Svoboda, Partizan, Planinsko društvo, Turistično društvo, Strelska družina, Avto-moto društvo privabljajo v svoje vrste veliko število sodelujočih ter v polni meri izpolnjujejo svoje poslanstvo. Zanimivo, čeprav ne razveseljivo je tudi to, da razni ljudje »iz gume«, čarovniki, jasnovidci in potujoči cirkusi privabljajo ve-

liko število gledalcev, o čemer bo treba enkrat temeljito premisliti.

Vsa prej naštetá društva se vzdržujejo deloma iz članarine, dohodkov od prireditev v precejšnji meri pa od raznih podpor, predvsem od podpor LOMO. LOMO Tržič prav gotovo kaže dovolj razumevanja za kulturne potrebe. V proračunu za leto 1954 je za splošno ljudsko prosveto 3.436.000 din in od tega 2.528.000 din kot subvencije raznim društvom in organizacijam. 870.000 din je določenih za študentske dijake in znašajo mesečna izplačila okoli 100.000 din. Vzdrževanje šol in plače prosvetnim delavcem pa so v proračunu uvedene posebej.

Kljub nekaterim kritičnim opazkam mislim, da je Tržič sposoben, da razvije tudi na polju kulture in prosvete tisto dejavnost in doseže isti vzpon, kot ga dosega na političnem in gospodarskem.

Kavar Janez

Spet nov zemljevid naše pokrajine

Različnim zemljevidom naše pokrajine, o katerih izidu smo v zadnjem času poročali, se je te dni pridružil spet nov poskus ponazoritve geomorfološke podobe našega ozemlja. Topografski reliefni zemljevid Gorenjske in Koroške, na katerem ima tudi Tržič z okolico svojo podrobno upodobitev. Zemljevid v tej izvedbi, v perspektivni obliki kar se da nazorno prikazuje zlasti relief, pa tudi vodovje in naselja, prometna pota ter razprostranost tega turistično najpomembnejšega ozemlja Slovenije.

Zemljevid je narisal znani risarski zemljevid Ivan Selan, ki ima v tej panogi dela že veliko rutino. Tako tudi ta zemljevid

risarsko kar ustreza, medtem ko bi morala biti vsebina zemljevida bolj pretehtana. Ob sodelovanju z našimi kartografi bi delo bilo lahko še popolnejše. — Vendar pa je Turističnemu društvu v Kranju, ki je zemljevid izdalo, treba izreči vse priznanje za prizadevanje, s katerim je pomnožilo število pripomočkov za turistično propagando, pa tudi nazornih učil za naše šole. Prav tako gre priznanje tiskarni Ljudske pravice, ki je zemljevid tehnično dovršeno natisnila.

Tudi ta zemljevid bo pri nas imel mnogo kupcev, saj nam bo mnogo koristil. Dobite ga v pisarni Turističnega društva.

KINO

31. 7. do 1. 8. ameriški film »Prva dama Amerike«.

3. do 4. 8. ameriški film »Počasni obrni ključ«.

5. do 6. 8. švedski film »Margit«.

7. do 9. 8. amer. film »Ozloglašena«.

10. do 11. 8. nemški film »Zaupaj mi«.

14. do 16. 8. ameriški barvni film »Niagara«. Za mladino — od 16 let prepovedan.

17. do 18. 8. franc. film »Človek mojega življenja«.

21. do 22. 8. italijanski film »Dekleta s španskega trga«.

23. 8. francoski film »Zlata čelada«.

24. do 25. 8. franc. film »Zgodovina ljubezni«.

28. do 30. 8. mehiški film »Soledadin šale«.

31. 8. do 2. 9. ameriški film »Uročen«.

NOVO GOSTIŠČE

POD LJUBELJEM

Vas vabi v svojo lepo okolico in hja bogato zalogo izbranih pijač ter mrzlih jedil. Obenem vam želi mnogo veselja za letošnji občinski praznik.

Šah

Šahovsko življenje je zaradi finančnih in materialnih težav precej zamrlo. Delno opravičilo zato nosijo tudi nekateri zaposleni odborniki. Zato je bilo treba poiskati novo, boljše pot k razvoju te lepe panoge kulturnega izživljanja. Priključili smo se zelo aktivnemu delavsko kulturno-prosv. društvu »Svobodi«, ki nam je nudilo tudi tako dolgo iskani šahovski prostor. Kljub poletni sezoni uspeh ni izostal. Šahisti so se spet začeli zbirati v lepih prostorih ter tako lahko izpopolnjevali svoje šahovsko znanje.

Po dolgem času smo odigrali povratni šahovski dvoboj s ŠD Radovljico. Nastopili smo žal nekompletni, tako da se nam Radovljičani pošteno revanžirali za lanskoletni poraz. Dvoboj smo izgubili z 2:6. Tu se je ponovno pokazalo, da nam primanjkuje rutine, saj so nekateri izgubili že skoraj dobljene partije.

V čast občinskega praznika je na iniciativo MLO šahovska sekcija »Svobode« organizirala eno najmasovnejših šahovskih prireditev pri nas — dvokrožni mo-

štveni brzoturnir, ki bo zajel vse delovne kolektive in kulturno-prosvetna društva. Prvoplasirani prejme pokal, ki ga podari MLO, drugi in tretje plasirani pa plakete.

S. A.

Gibanje prebivalstva

v času od 17. do 30. julija

Rojeni: Mežek Vida iz Tržiča je rodila dne 20. julija dečka; Maglica Marta iz Križev je rodila dne 25. julija dečka; Barber Margareta iz Tržiča je rodila dne 26. julija dečka; Pogačnik Marija iz Tržiča je rodila dne 28. julija deklica.

Umrli: V Dolini je dne 22. julija umrl Dovžan Fortunat, km. delavec, star 46 let; v Vadičah je dne 22. julija umrl Bešter Peter, kmet, star 64 let; v Tržiču je dne 27. julija umrla Luskovnik Gabrijela, gospodinja, stara 48 let.

Poročeni: Dne 17. julija sta se poročila Šter Srečko, tovarniški delavec iz Sp. Dupelj in Jančič Rozalija, tovarniška delavka iz Tržiča; 24. julija sta se poročila Kališnik Rajmund, tovarniški delavec iz Tržiča in Pavlin Bogomira-Marija, nameščenka iz Tržiča. — Čestitamo!

Tržiški kadrovc JLA čestitajo:

Prejeli smo razglednico na naslov Turističnega društva Tržič z naslednjo vsebino:

Dragi Tržičani!

Prejmite borbene pozdrave in čestitke k občinskemu prazniku Tržiča! Naš najlepši pozdrav Tržiču!

Tržiški fantje, ki služijo vojaški rok na botoku Visu v Dalmaciji: Koder Ciril, Hribar Anton, Rozman Danilo, Zech Helmut, Radon Matija, Klemenčič Cveto, Papov Janez, Starič Marijan, Plajbes Franc, Markič Jože.

Zahvala

Podpisana se zahvaljujem dr. Stanku Živcu, zdravniku v Tržiču, za njegovo požrtvovalnost in skrb v moji težki boleznini, da mi je ohranil življenje.

Ana Kavar, Trg Svobode 25

Preklie

Preklieujem žaljive besede, katere sem izrekla napram Ani Brejc, in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

Ana Svajgar

*Delovnemu ljudstvu Tržiča in okolice čestitajo
k občinskemu prazniku:*

Ljudski odbor mestne občine - Tržič

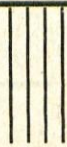
Mestni odbor Socialistične zveze delov. ljudi - Tržič

Mestni komite Zveze komunistov in

Občinski odbor Zveze borcev NOV - Tržič

Trgovsko podjetje

„PREHRANA“

TRŽIČ

Lekarna

TRŽIČ

**Uprava
stanovanjskih zgradb**

LOMO

TRŽIČ

**MESTNO
KLEPARSTVO**

TRŽIČ

Krajevni svet

Zveze sindikatov Jugoslavije

TRŽIČ

GRADBENO PODJETJE

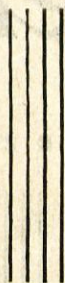

TRŽIČ

Tovarna

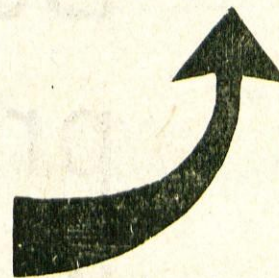
KOS IN SRPOV

TRŽIČU

Tovarna usnja
in
trgovina z usnjem

Runo

TRŽIČ

Tovarna

Finega pohištva

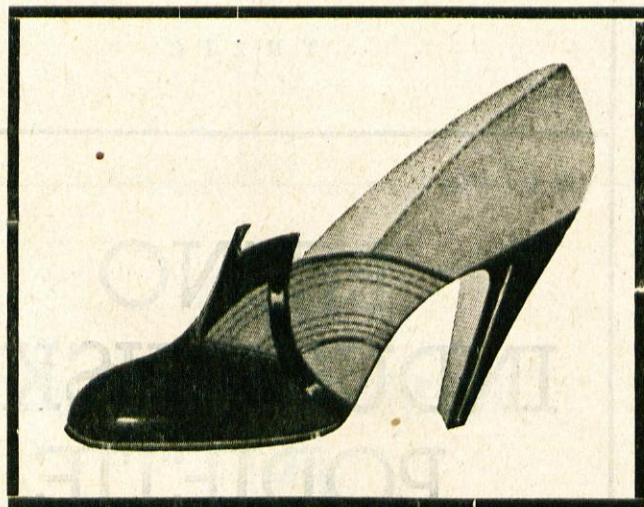
TRŽIČ

LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE

TRŽIČ

Bombažna
predilnica
in tkalnica

TRZIC

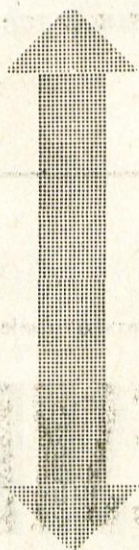

TOVARNA OBUTVE

Peko

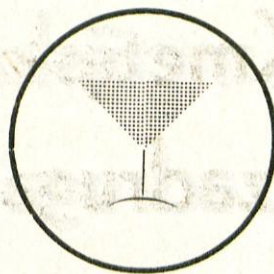
TRZIC

**Tovarna
lepenke**

Tržič

Gostinsko podjetje
in kavarna

„Zelenica“

TRŽIČ

Pilarna Triglav

TRŽIČ

STRITIH FRANC

drž. tesarski mojster

TRŽIČ

OKRAJNI

LJUDSKI

ODBOR

KRANJ

**Kmetijska
zadruga**

Sv. Katarina

Okrajni svet

**Zveze sindikatov
Jugoslavije**

TRZIC

**Ljudski odbor
mestne občine**

Škofja Loka

Trgovsko podjetje

„PRESKRBA“

TRZIC

Trgovsko podjetje

„Vina“ - Kranj

Trgovsko podjetje

„Zelenjava“ - Kranj

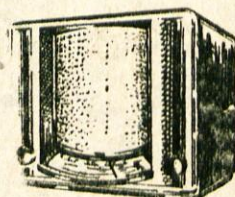
POSLOVALNICA — TRZIC

Gozdno gospodarstvo

TRZIC

Reševalna postaja

TRZIC

Radio-mehanika

TRZIC

Mesarsko podjetje

TRZIC

Gostilna pri
„Lojzku“
TRŽIČ

Gostilna pri
„Gašperinu“
TRŽIČ

Gostilna
pri Kolodvoru
Bistrica pri Tržiču

Gostilna pri
„Benku“
Križe pri Tržiču

Modno krojaštvo
TRŽIČ

Gostilna pri
„Žumru“
Bistrica pri Tržiču

DPD **„Svoboda“**
TRŽIČ

PEKARIJA
TRŽIČ

Turistična

zveza

Slovenije

LJUBLJANA

STANDARD

tovarna

usnja

KRANJ

AVTOBUSNA PROGA
Ljubljana — Tržič

Velja od 5. avgusta 1954

Ob četrtnkih:

odhod iz Tržiča	6.30	7.20	8.00	13.00	14.30	17.30
odhod iz Ljubljane	6.00	11.00	11.30	13.30	17.00	18.30

Avtobus z odhodom iz Ljubljane ob 13.30 vozi preko Tržiča do gostišča pod Ljubeljem in se ob 17.00 vrača izpod Ljubelja v Tržič. Vozna cena Tržič—gostišče pod Ljubeljem din 40.

Ob nedeljah in drž. praznikih:

odhod iz Ljubljane	6.00	do Tržiča in naprej do gostišča pod Ljubeljem
odhod izpod Ljubelja	17.00	
odhod iz Tržiča	17.30	

Avtobusno podjetje SAP - Ljubljana čestita vsem svojim potnikom iz Tržiča k občinskemu prazniku!

SAP — LJUBLJANA

Gorenjska tiskarna

Knjigoveznica

KRANJ

OBIŠČITE GORENJSKI SEJEM

od 30. julija do 9. avgusta 1954

Gorenjski sejem je sejem potrošnega blaga in vsakoletna revija proizvodne zmogljivosti Gorenjske

Oglejte si turistično razstavo in higiensko razstavo

25% popusta na železnici

Ješe Ignac
čevljarstvo
TRŽIČ

Oglašujte
v
„Tržiškem
vestniku“

KMETIJSKA ZADRUGA

Sv. ANA

PUTNIK - KRANJ